

18.73x27.76	1	30	עמוד	המגזין אשדוד	08/04/2022	81289002-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790						

יומן אירועים

רחוב אחד בשבוע מקס נורדאו

// חי חביב

בכל שבוע נביא את הסיפור שעומד מאחורי שמות הרחובות הבולטים באשדוד, והפעם: רחוב מקס נורדאו ברובע א' • מקס נורדאו היה רופא, הוגה דעות, סופר, מראשי התנועה הציונית ויוצר המונח "יהדות השרירים" ומוכר כאחד ממייסדי התנועה הציונית לצד הרצל • נורדאו אף שרד ניסיון התנקשות במהלך חייו בגלל דעותיו

א ורכו של רחוב נורדאו מגיע לכ-550 מטרים ובו נמצא קניון אשדוד הישן, שכבר נמצא בשלבי שיפוצים נרחבים להחזרת פעילותו המלאה, וכן אלישבע המיתולוגי של העיר.

מי היה מקס נורדאו

מקס זידפלד נולד בבודפשט בסוף המאה ה-19 להורים יהודים. אביו של מקס, גבריאל עבד כרב-מחנך בבית המדרש של הרבנים הגדולים והידועים החתם סופר והרב שלמה יהודה רפפורט. מגיל 15 מקס החל ללמוד בבתי ספר נוצרים והעיד על עצמו שמאז הוא הרגיש גרמני הרבה יותר מיהודי. הוא המשיך את לימודיו באוניברסיטה בבודפשט והשלים תואר ברפואה. בגיל 24 בלבד עבר מקס לברלין ושינה את שמו לנורדאו. משם ברבות השנים עבר נורדאו לגור בצרפת, ספרד ולבסוף לונדון.

במהלך חייו מקס נורדאו שמע לראשונה על בנימין זאב הרצל. הוא התחבר לחלק גדול מרעיונותיו של "חזה מדינת היהודים" ולביקורת שלו נגד בית רוטשילד וגישתם הכלכלית. כשהרצל יזם את הקונגרס הציוני העולמי והיה לנשיא הקונגרס מקס נורדאו היה לצידו כסגן נשיא הקונגרס.

יהדות השרירים

במהלך הקונגרס הציוני השני מקס נורדאו טבע מושג חדש. "יהדות השרירים". נורדאו טען שעד לתקופתו של בר כוכבא העם היהודי היה חזק מנטלית ופיזית. שהם היו לוחמים. אך מאז תקופת בר כוכבא המצב השתנה והגיע הזמן להחזיר עטרה ליושנה. נורדאו קרא לטיפוח הנפש והגוף בדרכי התעמלות וספורט. אחד התומכים

במהלך המשפט חיים טען להגנתו שלא הייתה לו שום כוונה להרוג את נורדאו אלא לעורר את עניין הציבור בלבד. נורדאו עצמו אמר אותו מעמד שתמיכתו באוגנדה היא מכורח הנסיבות בלבד ושדעתו האמיתית היא שמדינה יהודית צריכה לקום בארץ ישראל ואף להיות בעלת ממשלה מונרכית שבראשה יעמוד מלך אם יצליח להוכיח שהוא שייך לשושלת דוד. נורדאו המשיך ואמר שהוא מבין את הסיבות שבגינים ניסה חיים לירות בו ולכן הוא סולח לו.

ניסיון ההתנקשות

במהלך הקונגרס הציוני השישי אליו הגיע נורדאו, הביע מקס את תמיכתו בהקמת מדינה יהודית באוגנדה, דבר שעורר עניין רב בין הציונים שחלקם תמכו בהצעה האנגלית וחלקם התנגדו אליה. בדצמבר של אותה השנה, בפריז, בכנס חנוכה ציוני, נורדאו לקח חלק ולאולם הגיע חיים זליג לובן (היה מוכר כאחד ממתנגדיו הגדולים) חמוש באקדח. הוא ירה פעמיים ופצע אדם אחר.

הבולטים ברעיון הזה היה הרב קוק, הרב הראשי האשכנזי הראשון בארץ ישראל, אבי הציונות הדתית. הרעיון של "יהדות השרירים" התקבל באהדה ומקס נורדאו הקים את תנועת הנוער "המכבי הצעיר" שהייתה תחת "תנועת מכבי העולמית", מועדון ספורט יהודי - טורקי שספח את רעיונו של נורדאו והתפתח לכדי תנועה ספורטיבית ציונית ענקית הידועה עד היום.

מקס נורדאו נפטר ב-1923 בפריז ועצמותיו הובאו לישראל כ-שלוש שנים לאחר מכן ונקברו מחדש בבית הקברות טרומפלדור שבתל אביב.

הידעת? מכבי שירותי בריאות שייכים אף הם ל"תנועת מכבי העולמית" כחלק מרעיונו של נורדאו לחיים בריאים יותר.